

— Стояниди и т. н. Съ това гърцитѣ мислѣли да погърчатъ цѣлия български народъ.

Като гледалъ това нѣщо, Неофитъ се много натъжилъ. Той вече навършилъ 30 години, та тръгналъ да си иде въ родното мѣсто, да види, що се върши тамъ. Като стигналъ въ Сливенъ, той намѣрилъ само гръцки училища и гръцки учители, макаръ всички ученици да били българи, защото въ Сливенъ нѣмало гърци. Отъ Сливенъ Неофитъ отишълъ въ Котелъ. И тамъ намѣрилъ гръко-български учителъ, а нѣкои котленски чорбаджии си чупѣли езика да приказватъ по гръцки. Гръцки учители и владици той намѣрилъ въ Търново, Русе, Свищовъ, а въ църквитѣ редомъ четѣли, пѣли и служили по гръцки езикъ. Неофитъ се срещналъ съ българскитѣ чорбаджии и първенци, и ги запиталъ:

— Абе, братя, защо сте махнали българскитѣ книги и учители, та сте приели гръцки?

— Владиката тъй нареди, — отговорили българитѣ, които се мъчели да приказватъ по гръцки?

— Та ние гръцкия владика ли ще слушаме? Ние не сме ли български народъ? Нашитѣ дѣди и прадѣди сж създали на времето българската книга, отворили народно школо, а ние днесъ измѣняме на рода си и се обръщаме на гърци. Бива ли да правимъ такова нѣщо? Всички народи пазятъ народното си име, бащина вѣра, майчинъ езикъ. Ние българитѣ правимъ наопаки. — Не, извикалъ Неофитъ съ силенъ гласъ. Скоро изхвърлете отъ църквитѣ и училищата гръцкитѣ книги, изпждете гръцкитѣ учители и учете децата си по български.

Чорбаджиитѣ се побоели да направятъ това. Тогава смѣлиятъ и безстрашенъ Неофитъ повикалъ еснафитѣ и ги надумалъ да си избератъ българи